

Datagestuurd preventief en omgevingsgericht werken

Door: Annelies Kassenberg

2015

Preventief en omgevingsgericht werken is doeltreffend als professionals aansluiten bij de behoeften of de probleemsituatie van wijkbewoners (zie werkzame factoren). De ondersteuning die de professional biedt moet passen bij de doelgroep. Dit maatwerk en de mogelijkheid om te anticiperen op specifieke wensen en behoeften is vooral mogelijk als de professional kennis heeft van de doelgroep. Wie wonen er in een bepaalde buurt? Zijn het vooral gezinnen met kinderen of zijn er ook veel ouderen? Is er sprake van werkloosheid, armoede? En welke voorzieningen zijn er in de buurt? Voor professionals is dat essentiële informatie waar zij in hun handelen op kunnen inspelen.

Om hulp en begeleiding goed af te stemmen op de doelgroep is het voor professionals nodig om een beeld te hebben van een wijk en haar bewoners. Een wijkanalyse is een instrument waarmee professionals en andere betrokkenen in een wijk zicht krijgen op de bewoners en de risico- en beschermende factoren in een wijk.

In Groningen heeft de ervaring in het project "een stap naar voren" geleerd dat het een valkuil is af te gaan op beeldvorming en vooroordelen wanneer je als professional in contact treedt met wijkbewoners. De beeldvorming van een achterstandsbuurt waar agressie niet geschuwd werd, met vooral kinderen met problemen en beperkingen maakte dat professionals uit het CJG huiverig waren om 'erop af' te gaan. Nadere bestudering van gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie over de gezinnen in de buurt leerde echter dat vrijwel alle kinderen naar een reguliere school gingen en niet onder toezicht stonden. Met deze informatie was de drempel om de buurt te benaderen een stuk lager.

Het gebruik van data om op basis daarvan handelingen af te stemmen lijkt steeds gebruikelijker te worden. In de media wordt de term Big Data daarvoor gebruikt. Big Data wordt veel gebruikt om samenhang vast te stellen tussen fenomenen, personen en gebeurtenissen. Op basis van die correlaties worden vervolgens beslissingen genomen. De reclassering in Baltimore maakt bijvoorbeeld gebruik van risicoprofielen die voor iedere vrijgelaten gevangene de kans aangeven of die dader of slachtoffer wordt van een levensmisdrijf (De Correspondent, 11-11-2014). Op basis daarvan wordt iemand meer of minder in de gaten gehouden. Maar ook in de commerciële sector is het gebruik van data het vertrekpunt voor doelgerichte acties. Verzekeraars gebruiken allerlei gegevens over mensen om risico's van individuele klanten in te schatten. Klantgegevens bij supermarkten worden gebruikt om passende aanbiedingen te doen.

Data worden dus steeds vaker gebruikt om passende oplossingen te kunnen bieden aan een specifieke doelgroep. Hoewel daar ook nadelen aan kleven, bieden data in de meeste gevallen waardevolle informatie die richting kunnen geven aan het handelen en de besluitvorming.